

## ภาคผนวก 2

### วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

#### เนื้อหาวิชา

เนื้อหาในส่วนนี้ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย 5 วิธีการถ่ายทอดความรู้ที่ใช้อยู่ ๆ ในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ ได้แก่

1. วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก
2. วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม
3. วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว
4. วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้
5. วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน

รายละเอียดมีดังนี้

#### 1. วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก

##### 1.1 คำจำกัดความ

เป็นการถ่ายทอดความรู้ในลักษณะที่เป็นการพูดต่อ ๆ กัน

##### 1.2 เวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำวิธีการนี้ไปใช้

มักจะใช้ในกรณีที่หมู่บ้านหรือชุมชนไม่มีหอกระจายข่าว ไม่ค่อยมีการประชุมหมู่บ้าน

##### 1.3 เนื้อหาในการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

- 1) ขั้นเตรียมการ เป็นการเตรียมความรู้สำหรับ อสม. หรือผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ โดยขอขอบเขตเนื้อหาที่จะถ่ายทอดความรู้โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับโรค จะประกอบด้วย
  - ปัญหาและอันตรายจากโรค
  - สาเหตุของโรค
  - อาการของโรค
  - การป้องกันและการรักษาพยาบาล
- 2) ขั้นตอนการถ่ายทอดความรู้ ให้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ โดยการพูดคุยกับคนที่อยู่ใกล้ที่สุดก่อน แล้วจึงให้ผู้รับความรู้ไปช่วยกระจายข่าวให้คนอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้ ๆ กัน ทราบ (ให้พูดต่อ ๆ กันไป)

3) ขึ้นประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ ให้ อสม. ที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ลองสอบถามชาวบ้านหลาย ๆ คน ว่าได้รับความรู้ในเรื่องนั้นหรือไม่ ถ้ายังไม่ได้ได้รับความรู้ อสม. ควรจะถ่ายทอดความรู้ในเรื่องนั้นให้ทันที

#### 1.4 กิจกรรมและวิธีการอบรม

1. วิทยากรประจำกลุ่มแจกใบกิจกรรมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 1 อ่าน ซึ่งใบกิจกรรมจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับ

- ปัญหาและอันตรายจากโรค

- สาเหตุของโรค

- อาการของโรค

- การป้องกันและรักษา

2. ให้ผู้เข้ารับการอบรมคนที่ 1 นำเรื่องที่ได้อ่านจากใบกิจกรรมไปบอกกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 2 โดยสามารถที่จะสอบถามกันได้

3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 2 นำเรื่องที่ได้รับการบอกเล่าจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 1 ไปบอกกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 3 และสามารถสอบถามกันได้

4. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 3 นำเรื่องที่ได้รับการบอกเล่าจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 2 ไปบอกกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 4 และสามารถสอบถามกันได้

5. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 4 นำเรื่องที่ได้รับการบอกเล่าจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 3 ไปบอกกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 5 (คนสุดท้าย) และสามารถสอบถามกันได้

6. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 1 มาสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 5 (คนสุดท้าย) ว่าเรื่องที่ได้รับการบอกเล่ามีอะไรบ้าง หากพบว่า ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดคนสุดท้ายไม่สามารถบอกได้ครบถ้วนหรือมีส่วนขาดหรือมีส่วนเกินในตรงไหนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 1 ค้นหาจุดที่มีการบกพร่อง และให้ดำเนินการถ่ายทอดใหม่เริ่มจากตรงจุดที่มีส่วนขาดจนครบ และให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 15 นาทีต่อคน

7. ให้เปลี่ยนผู้ถ่ายทอดคนใหม่เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนที่ 2 เป็นผู้ถ่ายทอดคนแรก หรือคนที่ 1 ดำเนินการเหมือนกับตั้งแต่ข้อที่ 1 - 7 และให้ดำเนินการจนครบทุกคน

8. เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมดำเนินการครบทุกคนแล้ว ให้วิทยากรสรุปผลและบรรยายเนื้อหาของการถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีปากต่อปาก

#### 1.5 สื่อประกอบการอบรม

1. ใบกิจกรรม

2. แผ่นพลิกเนื้อหาวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้วยวิธีปากต่อปาก

## 2. การถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ โดยวิธีการประชุมกลุ่ม

### 2.1 คำจำกัดความ

เป็นการถ่ายทอดความรู้โดยอาศัยการประชุมของหมู่บ้าน/ชุมชน

### 2.2 เวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำวิธีการนี้ไปใช้

ใช้ในกรณีที่หมู่บ้านมีการดำเนินการจัดการประชุมกลุ่มต่าง ๆ บ่อย มักใช้ในกรณีที่ต้องการมติของคณะกรรมการของชุมชน และบางครั้ง อสม. อาจจะต้องมีการนัดประชุมกลุ่มเพื่อดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ซึ่ง อสม. ก็ควรจะอาศัยโอกาสนี้ถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพเข้าไปด้วย

### 2.3 เนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยการประชุมกลุ่ม

การประชุมกลุ่มเป็นกรรมวิธีทางการส่งเสริมและสื่อความหมายที่ดีวิธีหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมเรียบเรียงข้อคิดเห็นจากผู้ร่วมประชุมแล้วนำมาประมวลหาข้อยุติที่เหมาะสมที่สุดเพื่อนำไปใช้ในการก่อการณกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่วางไว้แต่แรกเริ่มของกลุ่ม

#### ข้อดีของการประชุมกลุ่ม

1. เปิดโอกาสให้ผู้เข้าประชุมทุกคนได้แสดงข้อคิดเห็นตามสิทธิอย่างเสรีและปราศจากอาการตื่นเต้น
2. ให้ผลสรุปที่สร้างความพอใจแก่คนส่วนใหญ่ เพราะมติต่าง ๆ มักผ่านการพิจารณาและเห็นชอบจากการกลั่นกรองของสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุม
3. สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับทุกเรื่อง
4. สร้างความผูกพันคุ้นเคยให้เกิดขึ้นในระหว่างผู้เข้าร่วมการประชุมด้วยกัน

#### องค์ประกอบของการประชุมกลุ่ม

1. ประธาน มีหน้าที่ดำเนินการประชุม ผู้ที่จะเป็นประธานจะต้องเตรียมความรู้ในเรื่องที่จะทำการประชุมเป็นอย่างดี จะต้องสามารถควบคุมการประชุมไม่ให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น ประธานจะต้องวางตัวเป็นกลาง จะต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมประชุม และจะต้องไม่ด่วนสรุปเพื่อหาข้อยุติ ควรให้ผู้เสนอความคิดเห็นให้ครบเสียก่อน
2. เลขานุการ มีหน้าที่ในการเตรียมวาระการประชุม จดวาระการประชุม และเตือนประธานในเรื่องวาระการประชุม
3. ผู้ร่วมประชุม มีหน้าที่ในการเสนอความคิดเห็น และต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

#### ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่มจะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

### ขั้นที่ 1 การเตรียมการ

- อสม. จะต้องเตรียมความรู้ให้กับตัวเองในเรื่องที่จะถ่ายทอดในการประชุมกลุ่ม โดยการค้นหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ หนังสือคู่มือต่าง ๆ หรือหากมีเรื่องที่ศึกษาด้วยตนเองแล้วยังไม่เข้าใจ ก็อาจจะปรึกษาหรือสอบถามจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของสถานีนามัยหรือโรงพยาบาลก็ได้

### ขั้นที่ 2 การดำเนินการประชุมกลุ่ม

- กล่าวทักทายผู้ร่วมประชุม ด้วยคำว่า "สวัสดีครับ" หรือ "สวัสดีค่ะ"
- บอกวัตถุประสงค์ของการประชุมในครั้งนี้
- เกริ่นนำถึงสถานการณ์ของโรคที่ต้องการจะถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ร่วมประชุมว่า มีอะไรบ้าง เป็นกับใคร ที่ไหน เมื่อไร มีความรุนแรงขนาดไหน
- กล่าวถึงเนื้อหาของโรคหรือปัญหาสุขภาพที่เกิดตามหัวข้อดังนี้
  1. ปัญหาและอันตรายจากโรค
  2. สาเหตุของโรค
  3. อาการของโรค
  4. การป้องกันและรักษา
- เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมประชุมซักถามข้อสงสัย
- ในกรณีที่ต้องการหาวิธีการแก้ไขปัญหา จะต้องให้มีการเสนอความคิดเห็นที่ละคน แล้วนำความคิดเห็นนั้นมาสรุปหามติของที่ประชุม
- อสม. จะต้องสรุปเรื่องราวทั้งหมดตั้งแต่เริ่มต้นการประชุม

### ขั้นที่ 3 การประเมินผล

ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม โดยการพูดคุยแบบเป็นธรรมชาติ สอบถามความรู้ที่ได้จากการประชุม

#### 2.4 กิจกรรมและวิธีการอบรม

1. วิทยากรประจำกลุ่มบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการในการจัดประชุมกลุ่ม
2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองจัดประชุมกลุ่ม โดยการ
  - 2.1 จัดเตรียมเนื้อหา เป็นเนื้อหาที่วิทยากรประจำกลุ่มกำหนดให้เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาสั้น ๆ โดยครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาความรู้ด้านสุขภาพ ได้แก่
    - ปัญหาและอันตรายจากโรค
    - สาเหตุของโรค
    - อาการของโรค

- การป้องกันและรักษา

2.2 ดำเนินการประชุมกลุ่ม ให้ทดลองเป็นประธานการประชุมทีละคน ๆ ละ

10 นาที

2.3 ประเมินผลการจัดประชุมกลุ่ม ประเมินหลังจากการประชุมเสร็จสิ้นโดยการ  
พูดคุยแบบเป็นธรรมชาติ สอบถามถึงเรื่องที่ประชุมมา

## 2.5 สื่อประกอบการอบรม

1. ใบกิจกรรม

2. แผ่นพลิกเนื้อหาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม

## 3. การถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าว

### 3.1 คำจำกัดความ

เป็นการถ่ายทอดความรู้โดยอาศัยหออกระจายข่าว

### 3.2 เวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำวิธีการนี้ไปใช้

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าวนี้ เหมาะสำหรับหมู่บ้านหรือชุมชนที่มี  
หออกระจายข่าว ใช้สำหรับการบอกเล่าเรื่องราวที่ไม่ต้องการข้อยุติ หรือหาข้อสรุป เป็นการถ่ายทอด  
ความรู้แบบทางเดียว ซึ่งผู้รับการถ่ายทอดไม่มีโอกาสที่จะซักถาม หรือสนทนาโต้ตอบกัน

### 3.3 เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยการจัดหออกระจายข่าว

การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหออกระจายข่าวจะความสำเร็จได้ จะต้องดำเนินการตาม  
ขั้นตอนดังนี้

#### ขั้นที่ 1 การเตรียมการ

- อสม.จะต้องเตรียมความรู้ในเรื่องที่จะจัดหออกระจายข่าว โดยเนื้อหานั้นจะต้อง  
ครบถ้วน และกระชับ ซึ่ง อสม.จะต้องเตรียมเนื้อหานั้นใส่ลงในแผ่นกระดาษหรือจัดเตรียมเป็น  
เอกสาร ซึ่งเนื้อหาจะประกอบด้วย

- 1) ปัญหาหรืออันตรายหรือความสำคัญของเรื่องที่จะกระจายข่าว
- 2) สาเหตุ
- 3) ลักษณะหรืออาการ
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น ๆ

- ศึกษาวิธีการใช้อุปกรณ์ในการกระจายข่าวให้เข้าใจต้องแก้ไขก่อน

#### ขั้นที่ 2 การดำเนินการ

- กล่าวทักทายผู้รับฟัง โดยขึ้นต้นด้วยคำว่า

“สวัสดี ครับ” หรือ “สวัสดีค่ะ” ชาวบ้าน.....(ชื่อบ้าน).....ที่รักทุกคน

- แนะนำตนเองว่าเป็นใคร มาจากไหน ด้วยคำว่า

“ผม (ดิฉัน) ชื่อ.....นามสกุล.....

เป็น อสม.คุ่มที่ .....ของหมู่บ้าน.....”

- บอกวัตถุประสงค์ของการกระจายเสียงในครั้งนี้ ด้วยคำว่า

“วันนี้ ผม (ดิฉัน) จะมาบอกเรื่อง.....ให้พี่น้องทุกท่านฟัง

และขอให้ทุกท่านตั้งใจฟังด้วยเพราะเป็นเรื่องที่สำคัญต่อสุขภาพของพี่น้อง”

- ดำเนินการบอกเล่าถึงเนื้อหาที่ต้องการจะกระจายข่าว โดยจะต้องครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้ (ในกรณีที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับโรค)

1. ปัญหาและอันตรายจากโรค

2. สาเหตุของโรค

3. อาการของโรค

4. การป้องกันและรักษา

- เมื่อบอกเล่าเสร็จ ก็สรุปเนื้อหาอีกครั้งว่า วันนี้พูดเรื่องอะไร หากใครมีข้อสงสัยสามารถสอบถามได้จากใคร

- การจบ ให้พูดด้วยคำว่า

“สำหรับวันนี้ ผม(ดิฉัน)มีเรื่องที่จะมาบอกกล่าว เพียงเท่านี้

หากมีเรื่องอื่นใดที่สำคัญเช่นเรื่องนี้อีก

ผม(ดิฉัน) ก็จะมาบอกเล่าให้ฟังทางหอกระจายข่าวนี้

ขอขอบคุณที่ตั้งใจรับฟัง สวัสดีครับ(ค่ะ)

### ขั้นที่ 3 การประเมินผล

ประเมินผลโดยการสอบถามจากผู้รับฟังว่า ได้รับความรู้เรื่องอะไรบ้าง เข้าใจในเรื่องที่พูดหรือไม่

### 3.4 กิจกรรมและวิธีการอบรม

1. วิทยากรประจำกลุ่มบรรยายเนื้อหาของวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดเสียงตามสายหรือหอกระจายข่าว และสาธิตการใช้เครื่องกระจายเสียงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฟัง

2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนทดลองสร้างเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพเพื่อใช้ในการกระจายเสียง และนำเนื้อหาที่สร้างขึ้นมานำเสนอ เพื่อวิเคราะห์ส่วนขาด

3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนทดลองกระจายเสียงที่ละคน

4. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนประเมินผลการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพจากการกระจายเสียงของตนเอง โดยการสอบถามจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมคนอื่น ๆ ในกลุ่มของตนเอง

### 3.5 สื่อประกอบการอบรม

1. ใบกิจกรรม
2. แผ่นพลิกเนื้อหาวิธีการถ่ายทอดความรู้

### 3.6 อุปกรณ์ที่ใช้

1. วิทยุแท็บเล็ต พร้อมไมโครโฟน
2. กระดาษโรเนียวสีขาว จำนวน 10 แผ่น
3. ปากกาลูกลื่น 5 ด้าม
4. แผ่นกระดาษโปสเตอร์สรุปเนื้อหาวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยการจัดหอกระจาย

ข่าว

## 4. การถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ โดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้

### 4.1 คำจำกัดความ

เป็นการถ่ายทอดความรู้โดยติดข้อความประกอบรูปภาพเพื่อให้ชาวบ้านได้มาอ่าน

### 4.2 เวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำวิธีการนี้ไปใช้

แหล่งที่มีชาวบ้านมาชุมนุมหรือมารวมตัวกันบ่อย ๆ เช่น ศาลากลางบ้าน ร้านค้า

### 4.3 เนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยการจัดบอร์ดความรู้

บอร์ดความรู้ เหมาะสำหรับติดตั้งในที่ที่มีผู้คนใช้สถานที่นั้นเป็นประจำ ภายในบอร์ดความรู้จะให้รายละเอียดเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เราต้องการจะถ่ายทอดความรู้ได้มากกว่าการถ่ายทอดความรู้ในแบบอื่น ๆ ซึ่งเมื่อผู้ที่ได้อ่านและชมแล้วยังไม่เข้าใจอาจจะมาอ่านซ้ำก็ครั้งก็ได้

การจัดบอร์ดความรู้ที่ดีควรดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

#### ขั้นที่ 1 การเตรียมการ

- จัดเตรียมเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดบอร์ดความรู้ จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เป็นสถานีอนามัย โรงพยาบาล เป็นต้น โดยการกำหนดขอบเขตเนื้อหาให้ครบถ้วนและเหมาะสม ไม่มากจนเกินไป ซึ่งขอบเขตของเนื้อหาจะประกอบไปด้วย

- 1) ปัญหาหรืออันตรายหรือความสำคัญของเรื่องที่จะถ่ายทอด
- 2) สาเหตุ
- 3) ลักษณะหรืออาการ
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น ๆ

- จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการจัดนิทรรศการ ได้แก่ กรรไกร กาว เครื่องเย็บกระดาษพร้อมลวดเย็บกระดาษ กระดาษโปสเตอร์ในรูปแบบต่าง ๆ รูปภาพที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดบอร์ด ปากกาเคมี บอร์ด และอื่น ๆ ตามความจำเป็น

- ออกแบบลักษณะที่จะจัดบอร์ด

## ขั้นที่ 2 การดำเนินการ

- ดำเนินการจัดตามแบบที่ได้เตรียมไว้

## ขั้นที่ 3 การประเมินผล

ประเมินโดยการสอบถามจากผู้ที่ได้อ่านและชมบอร์ดที่ได้จัดไว้

### 4.4 กิจกรรมและวิธีการอบรม

1. วิทยากรประจำกลุ่มบรรยายเนื้อหาวิธีการในการจัดบอร์ดความรู้

2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองจัดบอร์ดความรู้ โดยการ

2.1 จัดเตรียมเนื้อหา เป็นเนื้อหาที่วิทยากรประจำกลุ่มกำหนดให้เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาสั้น ๆ โดยครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาความรู้ด้านสุขภาพ ได้แก่

- ปัญหาและอันตรายจากโรค

- สาเหตุของโรค

- อาการของโรค

- การป้องกันและรักษา

2.2 ดำเนินการจัดบอร์ดความรู้ ให้ช่วยกันจัดบอร์ดความรู้ 1 เรื่อง

2.3 ประเมินผลการจัดบอร์ดความรู้

### 4.5 สื่อประกอบการอบรม

1. ใบกิจกรรม

2. แผ่นพลิกเนื้อหาวิธีการถ่ายทอดความรู้

### 4.6 อุปกรณ์ที่ใช้

1. กระดาษโปสเตอร์สำหรับทำพื้น กลุ่มละ 1 แผ่น

2. กระดาษโปสเตอร์สำหรับตกแต่ง กลุ่มละ 3 แผ่น

3. ปากกาเคมี สีน้ำเงิน ดำ แดง และเขียว กลุ่มละ 4 ด้าม

4. รูปภาพที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดบอร์ดความรู้

5. กาวลาเท็กซ์

6. กรรไกร

7. มีดคัตเตอร์

8. ไม้บรรทัด

9. ดินสอ

10. เครื่องเย็บกระดาษพร้อมลวดเย็บกระดาษ

## 5. การถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน

### 5.1 คำจำกัดความ

เป็นการถ่ายทอดความรู้ซึ่งผู้ที่จะถ่ายทอดความรู้ต้องไปพูดในที่ ๆ มีคนมารวมกันเป็นจำนวนมาก

### 5.2 เวลา/สถานการณ์ที่เหมาะสมในการนำวิธีการนี้ไปใช้

การพูดในที่ชุมชน เหมาะสำหรับการถ่ายทอดความรู้สำหรับกลุ่มใหญ่มาก ๆ และมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ อาจจะเป็นการพูดในศาลาวัดในการทำบุญ การประชุมชาวบ้านซึ่งมีลักษณะกลุ่มใหญ่มาก หรือเวลาที่มีการฉายภาพยนตร์ขยาย (หนังขยาย) ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ อสม. จะต้องช่วยโอกาสให้เวลาในการที่จะถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพให้แก่ชาวบ้าน

### 5.3 เนื้อหาที่เกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยการพูดในที่ชุมชน

การพูดในที่ชุมชนที่ดี มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

#### ขั้นที่ 1 การเตรียมการ

- อสม. จะต้องเตรียมความรู้ให้กับตัวเองในเรื่องที่จะถ่ายทอด โดยการค้นหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ หนังสือคู่มือต่าง ๆ หรือหากมีเรื่องที่ศึกษาด้วยตนเองแล้วยังไม่เข้าใจ ก็อาจจะปรึกษาหรือสอบถามจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขของสถานีนามัยหรือโรงพยาบาลก็ได้

- กำหนดขอบเขตของเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วย

- 1) ปัญหาหรืออันตรายหรือความสำคัญของเรื่องที่จะถ่ายทอด
- 2) สาเหตุ
- 3) ลักษณะหรืออาการ
- 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น ๆ

#### ขั้นที่ 2 การดำเนินการ

หลักการพูดในที่ชุมชน ประกอบด้วย

- การทักทายผู้ฟัง
- การนำเข้าสู่เนื้อหา เป็นการบอกวัตถุประสงค์ของการมาพูด
- ดำเนินการพูดตามเนื้อหาที่ได้เตรียมมาไว้

### - การสรุปเนื้อหา

รายละเอียดมีดังนี้

- กล่าวทักทายผู้ฟัง ด้วยคำว่า

“สวัสดีครับ(ค่ะ) ผมชื่อ.....นามสกุล.....

เป็น อสม. ค่ะ.....หมู่บ้าน.....

- บอกวัตถุประสงค์ของการพูดในครั้งนี้ ด้วยคำพูด

“วันนี้ ผม(ดิฉัน) จะมาพูดในเรื่อง.....ให้พี่น้องทุกท่านฟัง และขอให้ทุกท่านตั้งใจฟังด้วยเพราะเป็นเรื่องที่สำคัญต่อสุขภาพของพี่น้อง”

- ดำเนินการบอกเล่าถึงเนื้อหาที่ต้องการพูด โดยจะต้องครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้

1. ปัญหาและอันตรายจากโรค

2. สาเหตุของโรค

3. อาการของโรค

4. การป้องกันและรักษา

- เมื่อจบบอกเล่าเสร็จ ก็สรุปเนื้อหาอีกครั้งว่า วันนี้พูดเรื่องอะไร หากใครมีข้อสงสัย สามารถสอบถามได้จาก อสม. หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่

- การจบ ให้พูดด้วยคำว่า

“ สำหรับวันนี้ ผม(ดิฉัน)มีเรื่องที่จะมาบอกกล่าว เพียงเท่านี้

หากมีเรื่องอื่นใดที่สำคัญเช่นเรื่องนี้อีก

ผม(ดิฉัน) ก็จะมาบอกเล่าให้ฟังอีกครั้งในโอกาสต่อไป

ขอขอบคุณที่ตั้งใจรับฟัง สวัสดีครับ(ค่ะ)”

### ขั้นที่ 3 การประเมินผล

ประเมินผลหลังจากพูดจบ โดยการสอบถามจากผู้ฟัง

#### 5.4 กิจกรรมและวิธีการอบรม

1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองพูดทีละคนในเรื่องที่ตนเองถนัด

2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์กันเอง ในเรื่องดังต่อไปนี้

- การนำเข้าสู่เนื้อหา

- ความครบถ้วนของเนื้อหาที่พูด

- การสรุปเนื้อหา

3. วิทยากรประจำกลุ่มบรรยายวิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดต่อที่ชุมชน

4. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนทดลองฝึกพูดทีละคน โดยใช้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับโรค ซึ่งวิทยากรประจำกลุ่มจะเป็นผู้จัดเตรียมไว้ คนละ 1 เรื่อง ใช้เวลาคนละ 5 นาที

5. ให้มีการประเมินผลการพูดจากสมาชิกในกลุ่ม

#### 5.5 สื่อประกอบการอบรม

1. ใบกิจกรรม
2. แผ่นพลิกเนื้อหาวิธีการถ่ายทอดความรู้

#### 5.6 อุปกรณ์ที่ใช้

1. เครื่องเล่นเทปพร้อมไมโครโฟน 1 ชุด

### ภาคผนวก ค

- แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม
- ค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก

**แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม  
หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน  
เรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ**

**คำแนะนำในการตอบแบบทดสอบ**

**1. แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน ประกอบด้วย**

ตอนที่ 1 แบบทดสอบความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 2 ทักษะในดูแลสุขภาพ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 ความรู้ในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพจำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 4 ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ จำนวน 18 ข้อ

2. ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ ให้ท่านอ่านคำถามแต่ละข้อแล้วพิจารณา  
คำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

3. ให้ทำเครื่องหมาย 5 ทับตัวอักษรที่ท่านเห็นว่าถูกต้องลงในกระดาษคำตอบเท่านั้น

**ตัวอย่าง**

ข้อ 000 ไก่มีขา

ก. 2 ขา

ข. 4 ขา

ค. 6 ขา

ง. 8 ขา

จากข้อ 000 ถ้าท่านเลือกข้อ ค. ให้ท่านทำเครื่องหมายกากบาท 5 ทับตัวอักษรลงในกระดาษ คำ  
ตอบ

ข้อ 000

ก

ข

~~ค~~

ง

ตอนที่ 1 แบบทดสอบความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ

1. ใช้หวัดเกิดจากสาเหตุอะไร
  - ก. เชื้อไวรัส      ข. เชื้อรา      ค. เชื้อแบคทีเรีย      ง. เชื้ออะมีบา
2. ใช้เลือดออกมีเยื่ออะไรเป็นพาหะนำโรค
  - ก. ยุงก้นปล่อง      ข. ยุงรำคาญ      ค. ยุงลาย      ง. ยุงเสือ
3. โรคอุจจาระร่วงป้องกันได้อย่างไร
  - ก. ไม่กินผักดิบ      ข. ไม่กินของเผ็ด      ค. ไม่กินของเค็มจัด      ง. ล้างมือก่อนกิน
4. ผู้ป่วยโรคเบาหวาน มีอาการอย่างไร
  - ก. อ้วน กินจุ      ข. ผอม กินจุ      ค. เวียนศีรษะ      ง. คลื่นไส้ อาเจียน
5. ความดันโลหิตสูงเกิดจากสาเหตุใด
  - ก. กินเค็มจัดบ่อย      ข. กินหวานจัดบ่อย      ค. กินผักบ่อย      ง. กินเผ็ดจัดบ่อย
6. โรคหัวใจพบมากในใคร
  - ก. ผู้ที่เครียดจัด      ข. พระภิกษุ      ค. หญิงชรา      ง. ผู้ที่กินหวานจัด
7. ยาสามัญประจำบ้านคืออะไร
  - ก. ยารักษาโรคเล็กน้อย      ข. ยาสำหรับปฐมพยาบาล
  - ค. ยาที่อนุญาตให้ อสม. ใช้      ง. ยาแผนโบราณ
8. ข้อใดเป็นการใช้ยาเกินขนาด
  - ก. ฉลากบอกให้ใช้ 2 เม็ดต่อครั้ง แต่ใช้ 1 เม็ดต่อครั้ง
  - ข. ฉลากบอกให้ใช้ 2 เม็ดต่อครั้ง แต่ใช้ 3 เม็ดต่อครั้ง
  - ค. ฉลากบอกให้ใช้ 2 ชนิดต่อครั้ง แต่ใช้ 3 ชนิดต่อครั้ง
  - ง. ฉลากบอกให้ใช้ 2 ชนิดต่อครั้ง แต่ใช้ 4 ชนิดต่อครั้ง
9. ลักษณะของอาหารกระป๋องที่ปลอดภัยควรเป็นอย่างไร
  - ก. รูปทรงสวย      ข. มีชื่อบริษัท      ค. มีตำรับอาหาร      ง. ไม่มีรอยบุบ
10. นมพลาสเจอร์ไรส์ (นมถั่ว หรือนมขวด) ควรบริโภคภายในกี่วันหลังผลิต
  - ก. 7 วัน      ข. 5 วัน      ค. 4 วัน      ง. 3 วัน
11. ข้อใดเป็นน้ำส้มสายชูปลอม
  - ก. ใสไม่มีสี      ข. ไม่มีชื่อส่วนผสมของน้ำส้ม
  - ค. เขียนข้างขวดว่าผลิตเพื่อใช้ในการอุตสาหกรรมฟอกหนัง
  - ง. บรรจุในขวดสีชา

12. น้ำปลาผสมได้มาจากอะไร
- ก. นำปลาไปผสมกับเกลือ
  - ข. น้ำปลาแท้เจือจางด้วยสิ่งที่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค
  - ค. นำปลาไปผสมกับเกลือแล้วใส่น้ำเยอะ ๆ
  - ง. น้ำปลาหลาย ๆ ชนิดมาผสมกันแล้วหมักกับเกลือ
13. ซอสปรุงรส ได้มาจากอะไร
- ก. นำปลากับเกลือ
  - ข. นำปลากับตัวเหลือง
  - ค. การหมักตัวเหลืองกับเกลือ
  - ง. การหมักตัวเขียวกับเกลือ
14. ข้อใดเป็นลักษณะของผงชูรสแท้
- ก. เกล็ดสีขาวขุ่น ไม่มีความวาว มีรูปร่างคล้ายกระดูก
  - ข. สีมันวาว สวยใส
  - ค. รูปร่างคล้ายกระดูก สีขาวใส
  - ง. รูปร่างคล้ายกระดูก สีขาวใสแวววาว
15. ข้อใดเป็นสารเคมีทางการเกษตร
- ก. ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าหญ้า
  - ข. ปุ๋ยหมัก
  - ค. ปุ๋ยชีวภาพ
  - ง. น้ำ
16. ข้อใดเป็นอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร
- ก. ทำให้ข้าวไม่เจริญงอกงาม
  - ข. ทำให้เกิดเป็นพิษต่อคนและสัตว์
  - ค. ทำให้ดินเค็มขึ้นกว่าเดิม
  - ง. ไม่มีอันตรายอะไร
17. ข้อใดเป็นวิธีการเลือกซื้อสารเคมีทางการเกษตรที่ถูกต้อง
- ก. ซื้อตามปัญหา
  - ข. ซื้อตามคำแนะนำ
  - ค. ซื้อตามคำชักชวน
  - ง. ซื้อตามชื่อเสียงของบริษัท
18. สารเคมีทางการเกษตรเข้าสู่ร่างกายทางใดได้บ้าง
- ก. ทางปาก ทางหายใจ ทางผิวหนัง
  - ข. ทางผิวหนัง
  - ค. ทางปาก
  - ง. ทางผิวหนัง ทางจมูก

## ตอนที่ 2 ทักษะในดูแลสุขภาพ

1. ข้อใดเป็นวิธีการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคหัวใจ
- ก. กินยาลดไขมัน
  - ข. ดื่มน้ำมาก ๆ
  - ค. กินยาแก้ชักเสบ
  - ง. ดื่มน้ำมาก ๆ และรักษาตามอาการ

2. ข้อใดเป็นวิธีการป้องกันโรคไข้เลือดออก

- |                            |                  |
|----------------------------|------------------|
| ก. กลางมุ้งตลอดวัน         | ข. ใส่ทรายในน้ำ  |
| ค. กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง | ง. เลี้ยงปลาช่อน |

3. ข้อใดเป็นการดูแลตนเองเมื่อเป็นโรคอุจจาระร่วง

- |                                |                         |
|--------------------------------|-------------------------|
| ก. ล้างมือด้วยสบู่ก่อนกินอาหาร | ข. ไม่นอนดึก            |
| ค. ไม่กินอาหารมากจนเกินไป      | ง. กินน้ำเกลือแร่แทนน้ำ |

4. ข้อใดเป็นการป้องกันโรคเบาหวาน

- |                    |                                       |
|--------------------|---------------------------------------|
| ก. งดกินของหวาน    | ข. อย่าปล่อยให้อ้วน กินของหวานแต่น้อย |
| ค. งดกินของเค็มจัด | ง. งดกินผักดิบ                        |

5. ข้อใดเป็นข้อควรปฏิบัติในการรักษาโรคความดันโลหิตสูง

- |                    |                                       |
|--------------------|---------------------------------------|
| ก. งดกินของหวาน    | ข. อย่าปล่อยให้อ้วน กินของหวานแต่น้อย |
| ค. งดกินของเค็มจัด | ง. งดกินผักดิบ                        |

6. ข้อใดเป็นข้อควรปฏิบัติในการรักษาโรคหัวใจ

- |                    |                     |
|--------------------|---------------------|
| ก. งดกินของหวานเลย | ข. อย่าเครียดจัด    |
| ค. งดกินของเค็มจัด | ง. อย่าปล่อยให้อ้วน |

7. ข้อใดเป็นการใช้ยาที่ถูกต้อง

- |                      |                       |
|----------------------|-----------------------|
| ก. อย่าใช้ยาหลายขนาน | ข. อย่าใช้ยาของบริษัท |
| ค. ใช้ยาตามหมอสั่ง   | ง. แล้วแต่จะใช้       |

8. ข้อใดเป็นการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋องที่ถูกต้อง

- |                                 |                            |
|---------------------------------|----------------------------|
| ก. เลือกที่กระป๋องไม่มีรอยชำรุด | ข. เลือกที่กระป๋องดูสวยงาม |
| ค. เลือกตามที่มีการโฆษณา        | ง. เลือกตามความนิยม        |

9. ข้อใดเป็นการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นมที่ถูกต้อง

- |                               |                          |
|-------------------------------|--------------------------|
| ก. เลือกที่กล่องไม่มีรอยชำรุด | ข. เลือกที่กล่องดูสวยงาม |
| ค. เลือกตามที่มีการโฆษณา      | ง. เลือกตามความนิยม      |

10. ข้อใดเป็นการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำส้มสายชูที่ถูกต้อง

- |                                         |                               |
|-----------------------------------------|-------------------------------|
| ก. เลือกที่มีฉลากระบุว่าเป็นน้ำส้มสายชู | ข. เลือกที่ภาชนะบรรจุดูสวยงาม |
| ค. เลือกตามที่มีการโฆษณา                | ง. เลือกตามความนิยม           |

11. ข้อใดเป็นการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำปลาที่ถูกต้อง

|                          |                        |
|--------------------------|------------------------|
| ก. เลือกตามที่มีการโฆษณา | ข. เลือกที่ขวดดูสวยงาม |
| ค. เลือกฉลากที่มี ยอ.    | ง. เลือกตามความนิยม    |
12. ข้อใดเป็นการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ซอสที่ถูกต้อง

|                          |                        |
|--------------------------|------------------------|
| ก. เลือกตามที่มีการโฆษณา | ข. เลือกที่ขวดดูสวยงาม |
| ค. เลือกตามความนิยม      | ง. เลือกฉลากที่มี ยอ.  |
13. ข้อใดเป็นการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผงชูรสที่ถูกต้อง

|                          |                                         |
|--------------------------|-----------------------------------------|
| ก. เลือกตามความนิยม      | ข. ดูทีเกล็ด ต้องไม่มีความวาว สีขาวชุ่น |
| ค. เลือกตามที่มีการโฆษณา | ง. ภาชนะบรรจุสวยงาม                     |
14. ข้อใดเป็นวิธีการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ถูกต้อง

|                                  |                     |
|----------------------------------|---------------------|
| ก. ผสมหลาย ๆ ชนิดเข้าด้วยกัน     | ข. ใช้ทีละอย่าง     |
| ค. เลือกที่มีส่วนผสมหลาย ๆ อย่าง | ง. เลือกตามความนิยม |
15. ข้อใดเป็นการปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมีทางการเกษตร

|                          |                                      |
|--------------------------|--------------------------------------|
| ก. ล้วงคอเพื่อให้อาเจียน | ข. ให้สายยางดูดสารเคมีออกจากร่างกาย  |
| ค. ให้ดื่มน้ำมาก ๆ       | ง. ไม่ต้องทำอะไร ให้รีบนำส่งหมอทันที |

### ตอนที่ 3 ความรู้ในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

- สิ่งที่ อสม. จะต้องเตรียมไว้สำหรับการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก คืออะไร
  - ความรู้ในเรื่องที่จะถ่ายทอด
  - หนังสือประกอบการถ่ายทอดความรู้
  - วัสดุ/อุปกรณ์ต่าง ๆ
  - โปสเตอร์และแผ่นพับ
- ท่านจะประเมินผลการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก โดยวิธีไหน
  - ใช้แบบสอบถามชาวบ้าน
  - สอบถามชาวบ้านด้วยตนเอง
  - สอบถามผู้รู้
  - ไม่ต้องประเมินเพราะชาวบ้านรู้อยู่แล้ว
- สถานการณ์ใดเหมาะสมที่จะใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก
  - มีงานทำบุญที่วัด
  - เวลาพูดคุยกับเพื่อนบ้าน
  - มีการประชุมของคณะกรรมการต่าง ๆ
  - มีการประชุมชาวบ้าน
- ข้อใดเป็นองค์ประกอบของการประชุมกลุ่ม
  - ประธาน เลขา เสรฐัญญิก
  - ประธาน เลขา สมาชิก
  - ประธาน รองประธาน เลขา
  - ประธาน รองประธาน เลขา เสรฐัญญิก

5. สถานการณ์ใดเหมาะสมที่จะใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยการประชุมกลุ่ม
  - ก. มีงานทำบุญที่วัด
  - ข. มีการชุมนุมของชาวบ้าน
  - ค. มีการประชุมของคณะกรรมการต่าง ๆ
  - ง. มีการประชุมชาวบ้าน
6. การสรุปผลการถ่ายทอดความรู้โดยการประชุมกลุ่มควรจะทำเมื่อใด
  - ก. หลังจากเลิกประชุม
  - ข. ก่อนจบการถ่ายทอดความรู้
  - ค. ก่อนการประชุม
  - ง. หลังจากแนะนำตัวเสร็จสิ้น
7. ถ้าท่านต้องการที่จะถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับโรคโดยใช้หอกระจายข่าว เนื้อหาที่ต้องเตรียมมีอะไรบ้าง
  - ก. อันตราย สาเหตุ
  - ข. ปัญหา สาเหตุ อันตราย
  - ค. ปัญหา สาเหตุ อาการ
  - ง. ปัญหา สาเหตุ อาการ การป้องกันแก้ไข
8. สถานการณ์ใดเหมาะสมที่จะใช้หอกระจายข่าวในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ
  - ก. ต้องการถ่ายทอดความรู้แบบซ้ำ ๆ
  - ข. มีงานทำบุญที่วัด
  - ค. มีการประชุมกลุ่ม
  - ง. มีการประชุมชาวบ้าน
9. ก่อนจบการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว ควรทำอย่างไร
  - ก. กล่าวคำว่า “สวัสดิ์”
  - ข. สรุปเนื้อหาที่ได้พูดไปแล้ว
  - ค. เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม
  - ง. แนะนำตัวเอง
10. ส่วนประกอบของบอร์ดความรู้ ประกอบด้วย
  - ก. รูปภาพ สี
  - ข. รูปภาพ และข้อความที่ต้องการจะถ่ายทอด
  - ค. รูปภาพ กระดาษชาร์ต ปากกาเคมี
  - ง. กระดาษสี รูปภาพ และกาว
11. สถานที่ที่เหมาะสมที่สุดในการจัดบอร์ดความรู้ด้านสุขภาพ คือที่ไหน
  - ก. วัด
  - ข. โรงเรียน
  - ค. ร้านค้า
  - ง. สถานที่ที่มีการชุมนุมของชาวบ้านบ่อย ๆ
12. ขอบเขตของเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดบอร์ดความรู้ประกอบด้วยอะไรบ้าง
  - ก. อันตราย สาเหตุ
  - ข. ปัญหา สาเหตุ อันตราย
  - ค. ปัญหา สาเหตุ อาการ
  - ง. ปัญหา สาเหตุ อาการ การป้องกันแก้ไข
13. เวลาที่เหมาะสมสำหรับใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้โดยการพูดในที่ชุมชน คือเวลาไหน
  - ก. มีงานทำบุญที่วัด/ประชุมชาวบ้าน
  - ข. งานบวชพระ
  - ค. มีการประชุมกลุ่ม
  - ง. ตอนกลางวัน

14. ขอบเขตของเนื้อหาของโรคที่จะถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูดในที่ชุมชน ประกอบด้วยอะไรบ้าง

- |                       |                                       |
|-----------------------|---------------------------------------|
| ก. อันตราย สาเหตุ     | ข. ปัญหา สาเหตุ อันตราย               |
| ค. ปัญหา สาเหตุ อาการ | ง. ปัญหา สาเหตุ อาการ การป้องกันแก้ไข |

15. ท่านจะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังท่านพูดในที่ชุมชนซักถามท่านได้ในตอนไหน

- |                             |                           |
|-----------------------------|---------------------------|
| ก. เมื่อจบการพูด            | ข. เมื่อท่านพูดเนื้อหาจบ  |
| ค. เมื่อกล่าวคำว่า “สวัสดี” | ง. เมื่อท่านสรุปเนื้อหาจบ |

#### ตอนที่ 4 ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

1. เมื่อท่านต้องการที่จะถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก ท่านจะเริ่มต้นด้วยอะไรก่อน

- |                                 |                               |
|---------------------------------|-------------------------------|
| ก. บอกวัตถุประสงค์ของการถ่ายทอด | ข. บอกถึงสถานการณ์ของโรค      |
| ค. ซักถามคนที่พูดด้วย           | ง. กล่าวคำทักทายและแนะนำตนเอง |

2. ก่อนที่ท่านยุติหรือเลิกการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปากท่านควรจะทำอย่างไร

- |                               |                       |
|-------------------------------|-----------------------|
| ก. บอกให้ผู้รับไปบอกต่อ ๆ กัน | ข. ขอขอบคุณผู้รับฟัง  |
| ค. ไปถ่ายทอดให้คนต่อไป        | ง. ชวนคุยเรื่องอื่น ๆ |

3. เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน ท่านจะเริ่มต้นการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพด้วยอะไรก่อน

- |                                |                               |
|--------------------------------|-------------------------------|
| ก. บอกวัตถุประสงค์ของการประชุม | ข. บอกถึงสถานการณ์ของโรค      |
| ค. ซักถามที่ประชุม             | ง. กล่าวคำทักทายและแนะนำตนเอง |

4. ขั้นตอนต่อจากข้อที่ 3 ของการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่มท่านจะทำอะไรต่อไป

- |                                |                               |
|--------------------------------|-------------------------------|
| ก. บอกวัตถุประสงค์ของการประชุม | ข. บอกถึงสถานการณ์ของโรค      |
| ค. ซักถามที่ประชุม             | ง. กล่าวคำทักทายและแนะนำตนเอง |

5. ในการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม ท่านจะเปิดโอกาสให้สมาชิกซักถามตอนไหน

- |                                       |                                      |
|---------------------------------------|--------------------------------------|
| ก. หลังจากบอกวัตถุประสงค์ของการประชุม | ข. หลังจากบอกถึงสถานการณ์ของโรค      |
| ค. หลังจากบอกเนื้อหาหมดแล้ว           | ง. หลังจากกล่าวคำทักทายและแนะนำตนเอง |

6. ก่อนที่ท่านจะจบการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่มท่านจะต้องทำอย่างไร

- |                                |                          |
|--------------------------------|--------------------------|
| ก. บอกวัตถุประสงค์ของการประชุม | ข. สรุปเนื้อหาทั้งหมด    |
| ค. ซักถามที่ประชุม             | ง. บอกถึงสถานการณ์ของโรค |

- 5.

ตาราง 40 ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

| ข้อที่                               | P    | r    |
|--------------------------------------|------|------|
| ตอนที่ 1 ความรู้ในการดูแลสุขภาพตนเอง |      |      |
| 1                                    | 0.63 | 0.33 |
| 2                                    | 0.57 | 0.33 |
| 3                                    | 0.67 | 0.40 |
| 4                                    | 0.37 | 0.33 |
| 5                                    | 0.70 | 0.33 |
| 6                                    | 0.53 | 0.27 |
| 7                                    | 0.67 | 0.27 |
| 8                                    | 0.40 | 0.53 |
| 9                                    | 0.63 | 0.33 |
| 10                                   | 0.40 | 0.67 |
| 11                                   | 0.53 | 0.67 |
| 12                                   | 0.60 | 0.53 |
| 13                                   | 0.57 | 0.73 |
| 14                                   | 0.60 | 0.40 |
| 15                                   | 0.57 | 0.73 |
| 16                                   | 0.40 | 0.27 |
| 17                                   | 0.50 | 0.47 |
| 18                                   | 0.40 | 0.67 |
| ตอนที่ 2 ทักษะในดูแลสุขภาพ           |      |      |
| 1                                    | 0.57 | 0.73 |
| 2                                    | 0.43 | 0.33 |
| 3                                    | 0.57 | 0.73 |
| 4                                    | 0.40 | 0.67 |
| 5                                    | 0.47 | 0.40 |
| 6                                    | 0.43 | 0.73 |
| 7                                    | 0.43 | 0.33 |

ตาราง 40 (ต่อ)

| ข้อที่                                        | P    | r    |
|-----------------------------------------------|------|------|
| 8                                             | 0.57 | 0.73 |
| 9                                             | 0.60 | 0.27 |
| 10                                            | 0.47 | 0.27 |
| 11                                            | 0.57 | 0.60 |
| 12                                            | 0.57 | 0.73 |
| 13                                            | 0.47 | 0.67 |
| 14                                            | 0.40 | 0.53 |
| 15                                            | 0.37 | 0.33 |
| ตอนที่ 3 ความรู้ในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ |      |      |
| 1                                             | 0.43 | 0.73 |
| 2                                             | 0.60 | 0.40 |
| 3                                             | 0.57 | 0.47 |
| 4                                             | 0.57 | 0.73 |
| 5                                             | 0.47 | 0.40 |
| 6                                             | 0.40 | 0.40 |
| 7                                             | 0.53 | 0.53 |
| 8                                             | 0.40 | 0.67 |
| 9                                             | 0.43 | 0.73 |
| 10                                            | 0.40 | 0.40 |
| 11                                            | 0.43 | 0.73 |
| 12                                            | 0.53 | 0.40 |
| 13                                            | 0.40 | 0.67 |
| 14                                            | 0.57 | 0.73 |
| 15                                            | 0.53 | 0.53 |
| ตอนที่ 4 ทักษะในการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ   |      |      |
| 1                                             | 0.50 | 0.60 |
| 2                                             | 0.50 | 0.73 |

ตาราง 40 (ต่อ)

| ข้อที่ | P    | r    |
|--------|------|------|
| 3      | 0.60 | 0.40 |
| 4      | 0.57 | 0.73 |
| 5      | 0.40 | 0.40 |
| 6      | 0.50 | 0.33 |
| 7      | 0.60 | 0.27 |
| 8      | 0.50 | 0.33 |
| 9      | 0.57 | 0.33 |
| 10     | 0.53 | 0.40 |
| 11     | 0.60 | 0.40 |
| 12     | 0.50 | 0.33 |
| 13     | 0.47 | 0.40 |
| 14     | 0.67 | 0.27 |
| 15     | 0.57 | 0.33 |
| 16     | 0.57 | 0.33 |
| 17     | 0.63 | 0.33 |
| 18     | 0.50 | 0.33 |

## ภาคผนวก ง

- แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรการฝึกอบรม

**แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร  
หลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน  
เรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ**

**คำแนะนำในการตอบแบบประเมิน**

แบบประเมินชุดนี้มุ่งที่จะประเมินหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน  
เรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

- 1.1 โรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน
- 1.2 โรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน
- 1.3 การไช้ยา
- 1.4 การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร
- 1.5 การป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

ตอนที่ 2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

- 2.1 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีปากต่อปาก
- 2.2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีประชุมกลุ่ม
- 2.3 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดเสียงตามสาย
- 2.4 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการพูดในที่ชุมชน
- 2.5 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้

โปรดแสดงความคิดเห็นตามที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม โดยการใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง  
ว่างที่กำหนดให้ ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมอาสาสมัคร  
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านเรื่องการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพต่อไป

**เกณฑ์ในการให้คะแนนความเหมาะสม มีดังนี้**

|                   |          |   |
|-------------------|----------|---|
| เหมาะสมมากที่สุด  | ให้คะแนน | 5 |
| เหมาะสมมาก        | ให้คะแนน | 4 |
| เหมาะสมปานกลาง    | ให้คะแนน | 3 |
| เหมาะสมน้อย       | ให้คะแนน | 2 |
| เหมาะสมน้อยที่สุด | ให้คะแนน | 1 |

ตอนที่ 1 การดูแลสุขภาพตนเองตามสภาพปัญหาของชุมชน

1.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน

| ข้อความ                                                       | เหมาะสม<br>มากที่สุด | เหมาะสม<br>มาก | เหมาะสม<br>ปานกลาง | เหมาะสม<br>น้อย | เหมาะสม<br>น้อยที่สุด |
|---------------------------------------------------------------|----------------------|----------------|--------------------|-----------------|-----------------------|
| <b>เนื้อหาวิชา</b>                                            |                      |                |                    |                 |                       |
| 1. ปัญหาและอันตรายของโรค                                      |                      |                |                    |                 |                       |
| 2. สาเหตุของโรค                                               |                      |                |                    |                 |                       |
| 3. อาการของโรค                                                |                      |                |                    |                 |                       |
| 4. การป้องกันและรักษา                                         |                      |                |                    |                 |                       |
| <b>กิจกรรมและวิธีการอบรม</b>                                  |                      |                |                    |                 |                       |
| 1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ                   |                      |                |                    |                 |                       |
| 2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม                |                      |                |                    |                 |                       |
| <b>สื่อประกอบการอบรม</b>                                      |                      |                |                    |                 |                       |
| 1. แผ่นใส                                                     |                      |                |                    |                 |                       |
| 2. ภาพพลิก                                                    |                      |                |                    |                 |                       |
| 3. เอกสารประกอบการอบรม                                        |                      |                |                    |                 |                       |
| <b>การวัดและประเมินผล</b>                                     |                      |                |                    |                 |                       |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน |                      |                |                    |                 |                       |
| 2. สังเกตความสนใจในการซักถาม                                  |                      |                |                    |                 |                       |
| <b>อื่น ๆ</b>                                                 |                      |                |                    |                 |                       |
| 1. ระยะเวลา                                                   |                      |                |                    |                 |                       |
| 2. วิทยากร                                                    |                      |                |                    |                 |                       |
| 3. สถานที่                                                    |                      |                |                    |                 |                       |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

## 1.2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อที่เป็นปัญหาของชุมชน

| ข้อความ                                                         | เหมาะสมมากที่สุด | เหมาะสมมาก | เหมาะสมปานกลาง | เหมาะสมน้อย | เหมาะสมน้อยที่สุด |
|-----------------------------------------------------------------|------------------|------------|----------------|-------------|-------------------|
| <b>เนื้อหาวิชา</b>                                              |                  |            |                |             |                   |
| 1. ปัญหาและอันตรายของโรค                                        |                  |            |                |             |                   |
| 2. สาเหตุของโรค                                                 |                  |            |                |             |                   |
| 3. อาการของโรค                                                  |                  |            |                |             |                   |
| 4. การป้องกันและรักษา                                           |                  |            |                |             |                   |
| <b>กิจกรรมและวิธีการอบรม</b>                                    |                  |            |                |             |                   |
| 1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ                     |                  |            |                |             |                   |
| 2. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม                  |                  |            |                |             |                   |
| <b>สื่อประกอบการอบรม</b>                                        |                  |            |                |             |                   |
| 1. แผ่นใส                                                       |                  |            |                |             |                   |
| 2. ภาพพลิก                                                      |                  |            |                |             |                   |
| 3. เอกสารประกอบการอบรม                                          |                  |            |                |             |                   |
| <b>การวัดและประเมินผล</b>                                       |                  |            |                |             |                   |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาของชุมชน |                  |            |                |             |                   |
| 2. สังเกตความสนใจในการซักถาม                                    |                  |            |                |             |                   |
| <b>อื่น ๆ</b>                                                   |                  |            |                |             |                   |
| 1. ระยะเวลา                                                     |                  |            |                |             |                   |
| 2. วิทยากร                                                      |                  |            |                |             |                   |
| 3. สถานที่                                                      |                  |            |                |             |                   |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

### 1.3 ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยา

| ข้อความ                                        | เหมาะสม<br>มากที่สุด | เหมาะสม<br>มาก | เหมาะสม<br>ปานกลาง | เหมาะสม<br>น้อย | เหมาะสม<br>น้อยที่สุด |
|------------------------------------------------|----------------------|----------------|--------------------|-----------------|-----------------------|
| <b>เนื้อหาวิชา</b>                             |                      |                |                    |                 |                       |
| 1. ยาสามัญประจำบ้าน                            |                      |                |                    |                 |                       |
| 2. การปฏิบัติตนในการใช้ยา                      |                      |                |                    |                 |                       |
| <b>กิจกรรมและวิธีการอบรม</b>                   |                      |                |                    |                 |                       |
| 1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ    |                      |                |                    |                 |                       |
| 2. สาธิตการเลือกใช้ยา                          |                      |                |                    |                 |                       |
| 3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม |                      |                |                    |                 |                       |
| <b>สื่อประกอบการอบรม</b>                       |                      |                |                    |                 |                       |
| 1. แผ่นใส                                      |                      |                |                    |                 |                       |
| 2. ตัวอย่างยา                                  |                      |                |                    |                 |                       |
| 3. เอกสารประกอบการอบรม                         |                      |                |                    |                 |                       |
| <b>การวัดและประเมินผล</b>                      |                      |                |                    |                 |                       |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่องการใช้ยา       |                      |                |                    |                 |                       |
| 2. สังเกตความสนใจในการซักถาม                   |                      |                |                    |                 |                       |
| <b>อื่น ๆ</b>                                  |                      |                |                    |                 |                       |
| 1. ระยะเวลา                                    |                      |                |                    |                 |                       |
| 2. วิทยากร                                     |                      |                |                    |                 |                       |
| 3. สถานที่                                     |                      |                |                    |                 |                       |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

#### 1.4 ความรู้เกี่ยวกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร

| ข้อความ                                                        | เหมาะสมมากที่สุด | เหมาะสมมาก | เหมาะสมปานกลาง | เหมาะสมน้อย | เหมาะสมน้อยที่สุด |
|----------------------------------------------------------------|------------------|------------|----------------|-------------|-------------------|
| <b>เนื้อหาวิชา</b>                                             |                  |            |                |             |                   |
| 1. ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์อาหาร                               |                  |            |                |             |                   |
| 2. ภาชนะบรรจุอาหาร                                             |                  |            |                |             |                   |
| 3. ฉลากผลิตภัณฑ์อาหาร                                          |                  |            |                |             |                   |
| 4. วิธีการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร                              |                  |            |                |             |                   |
| <b>กิจกรรมและวิธีการอบรม</b>                                   |                  |            |                |             |                   |
| 1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ                    |                  |            |                |             |                   |
| 2. สาธิตการเลือกซื้ออาหารที่ปลอดภัย                            |                  |            |                |             |                   |
| 3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม                 |                  |            |                |             |                   |
| <b>สื่อประกอบการอบรม</b>                                       |                  |            |                |             |                   |
| 1. แผ่นใส                                                      |                  |            |                |             |                   |
| 2. ตัวอย่างอาหาร                                               |                  |            |                |             |                   |
| 3. เอกสารประกอบการอบรม                                         |                  |            |                |             |                   |
| <b>การวัดและประเมินผล</b>                                      |                  |            |                |             |                   |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่อง<br>การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร |                  |            |                |             |                   |
| 2. สังเกตความสนใจในการซักถาม                                   |                  |            |                |             |                   |
| <b>อื่น ๆ</b>                                                  |                  |            |                |             |                   |
| 1. ระยะเวลา                                                    |                  |            |                |             |                   |
| 2. วิทยากร                                                     |                  |            |                |             |                   |
| 3. สถานที่                                                     |                  |            |                |             |                   |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

### 1.5 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางการเกษตร

| ข้อความ                                                           | เหมาะสม<br>มากที่สุด | เหมาะสม<br>มาก | เหมาะสม<br>ปาน<br>กลาง | เหมาะสม<br>น้อย | เหมาะสม<br>น้อยที่สุด |
|-------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------|------------------------|-----------------|-----------------------|
| <b>เนื้อหาวิชา</b>                                                |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. ชนิดของสารเคมีทางการเกษตร                                      |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. อันตรายจากการใช้สารเคมีทางการเกษตร                             |                      |                |                        |                 |                       |
| 3. วิธีการใช้สารเคมีทางการเกษตร                                   |                      |                |                        |                 |                       |
| 4. การปฐมพยาบาลเมื่อได้รับสารเคมี                                 |                      |                |                        |                 |                       |
| 5. วิธีการเลือกใช้สารเคมีทางการเกษตร                              |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>กิจกรรมและวิธีการอบรม</b>                                      |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. บรรยายเนื้อหาประกอบแผ่นใสและมีสื่อประกอบ                       |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. สาธิตการปฏิบัติตนในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างปลอดภัย        |                      |                |                        |                 |                       |
| 3. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมอภิปรายและซักถาม                    |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>สื่อประกอบการอบรม</b>                                          |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. แผ่นใส                                                         |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. ภาพพอลิ                                                        |                      |                |                        |                 |                       |
| 3. เอกสารประกอบการอบรม                                            |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>การวัดและประเมินผล</b>                                         |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่อง<br>การป้องกันอันตรายจากสารเคมี ฯ |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. สังเกตความสนใจในการซักถาม<br>อื่น ๆ                            |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. ระยะเวลา                                                       |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. วิทยากร                                                        |                      |                |                        |                 |                       |
| 3. สถานที่                                                        |                      |                |                        |                 |                       |

## ตอนที่ 2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ

### 2.1 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีปากต่อปาก

| ข้อความ                                                  | เหมาะสมมากที่สุด | เหมาะสมมาก | เหมาะสมปานกลาง | เหมาะสมน้อย | เหมาะสมน้อยที่สุด |
|----------------------------------------------------------|------------------|------------|----------------|-------------|-------------------|
| <b>เนื้อหาวิชา</b>                                       |                  |            |                |             |                   |
| วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีปากต่อปาก          |                  |            |                |             |                   |
| <b>กิจกรรมและวิธีการอบรม</b>                             |                  |            |                |             |                   |
| 1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตามใบกิจกรรม       |                  |            |                |             |                   |
| 2. ประเมินผลการส่งข่าวสารของตนเอง                        |                  |            |                |             |                   |
| 3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม |                  |            |                |             |                   |
| 4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา                              |                  |            |                |             |                   |
| <b>สื่อประกอบการอบรม</b>                                 |                  |            |                |             |                   |
| 1. ใบกิจกรรม                                             |                  |            |                |             |                   |
| 2. แผ่นพลิกเนื้อหา                                       |                  |            |                |             |                   |
| <b>การวัดและประเมินผล</b>                                |                  |            |                |             |                   |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่อง                         |                  |            |                |             |                   |
| การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีปากต่อปาก                        |                  |            |                |             |                   |
| 2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติ                            |                  |            |                |             |                   |
| กิจกรรม                                                  |                  |            |                |             |                   |
| <b>อื่น ๆ</b>                                            |                  |            |                |             |                   |
| 1. ระยะเวลา                                              |                  |            |                |             |                   |
| 2. วิทยากร                                               |                  |            |                |             |                   |
| 3. สถานที่                                               |                  |            |                |             |                   |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

## 2.2 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการประชุมกลุ่ม

| ข้อความ                                                                      | เหมาะสมมากที่สุด | เหมาะสมมาก | เหมาะสมปานกลาง | เหมาะสมน้อย | เหมาะสมน้อยที่สุด |
|------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------|----------------|-------------|-------------------|
| <b>เนื้อหาวิชา</b>                                                           |                  |            |                |             |                   |
| วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการประชุมกลุ่ม                         |                  |            |                |             |                   |
| <b>กิจกรรมและวิธีการอบรม</b>                                                 |                  |            |                |             |                   |
| 1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตามกิจกรรม                             |                  |            |                |             |                   |
| 2. ประเมินผลการจัดประชุมกลุ่มของตนเอง                                        |                  |            |                |             |                   |
| 3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม                     |                  |            |                |             |                   |
| 4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา                                                  |                  |            |                |             |                   |
| <b>สื่อประกอบการอบรม</b>                                                     |                  |            |                |             |                   |
| 1. ใบกิจกรรม                                                                 |                  |            |                |             |                   |
| 2. แผ่นพลิกเนื้อหา                                                           |                  |            |                |             |                   |
| <b>การวัดและประเมินผล</b>                                                    |                  |            |                |             |                   |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่อง<br>การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการประชุมกลุ่ม * |                  |            |                |             |                   |
| 2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม                                         |                  |            |                |             |                   |
| <b>อื่น ๆ</b>                                                                |                  |            |                |             |                   |
| 1. ระยะเวลา                                                                  |                  |            |                |             |                   |
| 2. วิทยากร                                                                   |                  |            |                |             |                   |
| 3. สถานที่                                                                   |                  |            |                |             |                   |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

### 2.3 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว

| ข้อความ                                                  | เหมาะสมมากที่สุด | เหมาะสมมาก | เหมาะสมปานกลาง | เหมาะสมน้อย | เหมาะสมน้อยที่สุด |
|----------------------------------------------------------|------------------|------------|----------------|-------------|-------------------|
| <b>เนื้อหาวิชา</b>                                       |                  |            |                |             |                   |
| วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว |                  |            |                |             |                   |
| <b>กิจกรรมและวิธีการอบรม</b>                             |                  |            |                |             |                   |
| 1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติตามใบกิจกรรม       |                  |            |                |             |                   |
| 2. ประเมินผลการจัดหอกระจายข่าวของตนเอง                   |                  |            |                |             |                   |
| 3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม |                  |            |                |             |                   |
| 4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา                              |                  |            |                |             |                   |
| <b>สื่อประกอบการอบรม</b>                                 |                  |            |                |             |                   |
| 1. ใบกิจกรรม                                             |                  |            |                |             |                   |
| 2. แผ่นพลิกเนื้อหา                                       |                  |            |                |             |                   |
| <b>การวัดและประเมินผล</b>                                |                  |            |                |             |                   |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่อง                         |                  |            |                |             |                   |
| การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดหอกระจายข่าว               |                  |            |                |             |                   |
| 2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม                     |                  |            |                |             |                   |
| <b>อื่น ๆ</b>                                            |                  |            |                |             |                   |
| 1. ระยะเวลา                                              |                  |            |                |             |                   |
| 2. วิทยากร                                               |                  |            |                |             |                   |
| 3. สถานที่                                               |                  |            |                |             |                   |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

## 2.4 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการพูดในที่ชุมชน

| ข้อความ                                                                          | เหมาะสม<br>มากที่สุด | เหมาะสม<br>มาก | เหมาะสม<br>ปาน<br>กลาง | เหมาะสม<br>น้อย | เหมาะสม<br>น้อยที่สุด |
|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------|------------------------|-----------------|-----------------------|
| <b>เนื้อหาวิชา</b>                                                               |                      |                |                        |                 |                       |
| วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดย<br>วิธีการพูดในที่ชุมชน                       |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>กิจกรรมและวิธีการอบรม</b>                                                     |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติ<br>ตามใบกิจกรรม                           |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. ประเมินผลการพูดในที่ชุมชนของ<br>ตนเอง                                         |                      |                |                        |                 |                       |
| 3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การ<br>ปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม                     |                      |                |                        |                 |                       |
| 4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา                                                      |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>สื่อประกอบการอบรม</b>                                                         |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. ใบกิจกรรม                                                                     |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. แผ่นพลิกเนื้อหา                                                               |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>การวัดและประเมินผล</b>                                                        |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่อง<br>การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการพูด<br>ในที่ชุมชน |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติ<br>กิจกรรม                                         |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>อื่น ๆ</b>                                                                    |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. ระยะเวลา                                                                      |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. วิทยากร                                                                       |                      |                |                        |                 |                       |
| 3. สถานที่                                                                       |                      |                |                        |                 |                       |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

## 2.5 วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดยวิธีการจัดบอร์ดความรู้

| ข้อความ                                                                            | เหมาะสม<br>มากที่สุด | เหมาะสม<br>มาก | เหมาะสม<br>ปาน<br>กลาง | เหมาะสม<br>น้อย | เหมาะสม<br>น้อยที่สุด |
|------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------|------------------------|-----------------|-----------------------|
| <b>เนื้อหาวิชา</b>                                                                 |                      |                |                        |                 |                       |
| วิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพโดย<br>วิธีการจัดบอร์ดความรู้                       |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>กิจกรรมและวิธีการอบรม</b>                                                       |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดลองปฏิบัติ<br>ตามใบกิจกรรม                             |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. ประเมินผลการจัดบอร์ดความรู้ของ<br>ตนเอง                                         |                      |                |                        |                 |                       |
| 3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิพากษ์การ<br>ปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม                       |                      |                |                        |                 |                       |
| 4. วิทยากรบรรยายสรุปเนื้อหา                                                        |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>สื่อประกอบการอบรม</b>                                                           |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. ใบกิจกรรม                                                                       |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. แผ่นพลิกเนื้อหา                                                                 |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>การวัดและประเมินผล</b>                                                          |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. แบบทดสอบความรู้และทักษะเรื่อง<br>การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการจัดบอร์ด<br>ความรู้ |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติ<br>กิจกรรม                                           |                      |                |                        |                 |                       |
| <b>อื่น ๆ</b>                                                                      |                      |                |                        |                 |                       |
| 1. ระยะเวลา                                                                        |                      |                |                        |                 |                       |
| 2. วิทยากร                                                                         |                      |                |                        |                 |                       |
| 3. สถานที่                                                                         |                      |                |                        |                 |                       |

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

## ภาคผนวก จ

- แบบสัมภาษณ์แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว

### แบบสัมภาษณ์แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว

เรื่อง พฤติกรรมการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

1. มี อสม. บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสุขภาพ(โรค)ที่กำลังเป็นปัญหาของหมู่บ้านหรือไม่

( ) 1. ไม่มี ( ) 2. มี

ถ้ามีเป็นเรื่องอะไรบ้าง

.....  
 .....

2. เนื้อหาที่ อสม. มาบอกหรือฝากมาบอกเกี่ยวกับ..(ยกตัวอย่างมาจากข้อที่ 1 ) .... มีอะไรบ้าง

2.1 อันตราย ( ) 1. มี ( ) 2. ไม่มี

2.2 สาเหตุ ( ) 1. มี ( ) 2. ไม่มี

2.3 อาการ ( ) 1. มี ( ) 2. ไม่มี

2.4 การป้องกันรักษา ( ) 1. มี ( ) 2. ไม่มี

2.5 อื่น ๆ ระบุ.....

3. อสม. ถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นให้ท่าน โดยวิธีอะไรบ้าง

( ) 1. บอกต่อ ๆ กันมา

( ) 2. ประชุมชาวบ้าน /กลุ่มชาวบ้าน

( ) 3. การจัดเสียงตามสาย/หอกระจายข่าว

( ) 4. การพูดในที่ชุมชน ( เช่น ในการทำบุญวัด )

( ) 5. การจัดบอร์ดความรู้

( ) 6. อื่น ๆ ระบุ.....

4. ท่านมีความเข้าใจในเรื่องที่ อสม. บอกหรือถ่ายทอดให้ตามข้อที่ 1 หรือไม่ อย่างไร

.....  
 .....  
 .....

5. ท่านคิดว่า ความรู้ที่ อสม. มาบอกเล่าให้ฟังนั้นเชื่อถือได้หรือไม่ ( ) 1. ได้ ( ) 2. ไม่ได้

6. ท่านคิดว่า อสม. ที่มาบอกเล่าเรื่องสุขภาพให้แก่ท่านนั้นมีความรู้เพียงพอหรือไม่

( ) 1. เพียงพอ ( ) 2. ไม่เพียงพอ ในเรื่อง.....

#### ภาคผนวก จ

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- รายชื่อวิทยากรในการอบรม

### รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมแบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สาธารณสุข  
และแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม จำนวน 3 ท่าน

1. คุณจินตศักดิ์ อุไทย นักวิชาการสาธารณสุข 7  
ฝ่ายพัฒนานุเคราะห์และการสาธารณสุข  
มูลฐาน  
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก
2. คุณเสนห์ มั่นทับ นักวิชาการสาธารณสุข 6  
ฝ่ายพัฒนานุเคราะห์และการสาธารณสุข  
มูลฐาน  
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก
3. คุณเยาวเรศ วิสูตรโยธิน นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ 7  
ฝ่ายพัฒนางานข้อมูลข่าวสารและคอมพิวเตอร์  
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 5 ท่าน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน  
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จุณญ พานิชย์ผลินไชย อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน  
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
3. คุณจินตศักดิ์ อุไทย นักวิชาการสาธารณสุข 7  
ฝ่ายพัฒนานุเคราะห์และการสาธารณสุข  
มูลฐาน  
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก
4. คุณช่อทิพย์ จันทรา พยาบาลวิชาชีพ 7  
โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนครไทย  
จังหวัดพิษณุโลก
5. คุณราชิน มากร นักวิชาการสาธารณสุข 5  
ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ  
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก

**รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบก่อน  
และหลังการอบรม จำนวน 3 ท่าน**

- |                           |                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. คุณจินตศักดิ์ อุทัย    | นักวิชาการสาธารณสุข 7<br>ฝ่ายพัฒนابุคลากรและการสาธารณสุข<br>มูลนิธิ<br>สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก<br>นักวิชาการสาธารณสุข 6<br>ฝ่ายพัฒนابุคลากรและการสาธารณสุข<br>มูลนิธิ<br>สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก |
| 2. คุณเสน่ห์ มั่นทับ      | นักวิชาการสาธารณสุข 6<br>ฝ่ายพัฒนابุคลากรและการสาธารณสุข<br>มูลนิธิ<br>สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก                                                                                                            |
| 3. คุณเยาวเรศ วิสุทธโยธิน | นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ 7<br>ฝ่ายพัฒนางานข้อมูลข่าวสารและคอมพิวเตอร์<br>สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก                                                                                                          |

**รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์แกนนำสุขภาพประจำ  
ครอบครัว จำนวน 3 ท่าน**

- |                           |                                                                                                           |
|---------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. คุณจินตศักดิ์ อุทัย    | นักวิชาการสาธารณสุข 7<br>ฝ่ายพัฒนابุคลากรและการสาธารณสุข<br>มูลนิธิ<br>สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก   |
| 2. คุณเสน่ห์ มั่นทับ      | นักวิชาการสาธารณสุข 6<br>ฝ่ายพัฒนابุคลากรและการสาธารณสุข<br>มูลนิธิ<br>สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก   |
| 3. คุณเยาวเรศ วิสุทธโยธิน | นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ 7<br>ฝ่ายพัฒนางานข้อมูลข่าวสารและคอมพิวเตอร์<br>สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก |

### รายชื่อวิทยากรในการทดลองใช้หลักสูตรฯ

- |                          |                                                                    |
|--------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| 1. นายวิษุวัต จินดาพงษ์  | นักวิชาการสาธารณสุข 5<br>สำนักงานสาธารณสุขอำเภอวังทอง              |
| 2. นายเดชา ดวงตา         | เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 5<br>สถานีอนามัยตำบลวังพิรุณ             |
| 3. นายจิรพงษ์ อ่อนดี     | เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 5<br>สถานีอนามัยตำบลแม่ระกา              |
| 4. นายวรวิทย์ สายเปลี่ยน | เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 3<br>สถานีอนามัยบ้านวังน้ำใส ตำบลแม่ระกา |
| 5. นายชนสรณ์ ศรีสิงห์    | เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 3<br>สถานีอนามัยบ้านน้ำพรม ตำบลวังนกแอ่น |